

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 28.

V Ljubljani, v soboto 4. februarija 1893.

Letnik XXI.

Slovenski liberalci in loža.

XIII.

Krščanski socijalizem.

Vsa cerkvena zgodovina, tako ob propadu starega poganstva, kakor najnovejši čas, ko vodi ladijo sv. Petra „prijatelj delavcev“, slavni Leon XIII., nam spričuje, da je bila cerkev vedno mati revežev. Po vzgledu svojega božjega ustanovnika je tudi ona vedno imela posebno ljubezen do ubogih, zatiranih, slabotnih; z deli usmiljenja jim je otirala njihove solze in lajšala njihov žalosten položaj, z božjim naukom gojila je v njih zaupanje, potrpežljivost in udanost v voljo božjo; a vsikdar tudi z vso odločnostjo klicala v spomin imovitim dolžnost pravico-ljubja.

Tu omenim le, koliko je sv. cerkev storila za osvobodjenje sužnjev; le njej se je zahvaliti, da je zginila nekdanja sužnost iz Evrope; koliko se trudi tudi sedanje čase, da se zatere suženstvo v Afriki. — Kdo se ne spomni na kardinala Lavigerie-ja? — Koliko si prizadeva posebno sedaj Leon XIII., da osvobodi bele sužnje po evropskih mestih, omenim le njegove okrožnice o delavskem vprašanju. V tej svoji ljubezni cerkev ne pozná razločka, z istim maternim sočutjem objema vse narode, ne gledé na rod, ne gledé na jezik ali barvo, le kdor je v večji potrebi, ta jej je bolj pri srcu. Njeno srce je odprto tako rumenkastim Kinezom na daljnem vzhodu, kakor rudečeokožnim Indijancem po ameriškanskih pragozdih in črnim sinovom vroče Afrike, vse sprejema z isto ljubeznijo v svoje materno naročje, ker smo vsi otroci jedne človeške družine, otroci jednega nebeškega očeta, in ker smo vsi odkupljeni s krvjo Sinu božjega. Katoliška cerkev ni nikomur zaprta, njena dobrotelost nikomur odrečena.

Vse drugače pa nasprotna cerkev, to je, loža. Pri njej odločuje denar in čedna zunanost, zato sprejema le bogatine v svojo sredo in one, ki jih zlorablja v svoje namene, vzlasti take, ki so lepe postave.

Ker igra v loži zloba važno vlogo, sta ta dva pogoja za sprejem razumljiva. Zato so pa iz frama-

sonske družbe izključeni vsi reveži, zamorci, mulati in telesno pohabljeni. (L. T. I. 251.) Loža ne pozná usmiljenja do revežev; vsa dobrotelost, katero hlina pred svetom, je le binavščina; to pripozná v obredu višjih stopinj sama. (L. T. II. 519.) Miloščina, ki se zbira na framasonskih shodih za „otroke, vdove“, obrne se za družbine namene, reveži ne dobé od tega ničesar. „Varujte se z vso skrbjo.“ — učí stari sprejeti šotiški obred, — „da se ne nagnete preveč na stran proletarijata, ker proletarijat le vzame, ne prinese pa ničesar. Naše pravo polje so višji stanovni, katerih površina olika in kratkovidna nečimernost je kakor nalašč z naše nauke.“ (Obred 33. stopinje z imenom generalni veliki nadzornik, L. T. str. 353.) Br. * * * Ragon, oficijelni pisatelj lože, imenuje reveže „ostudno kugo“. (L. T. II. 520.) Skratka: Loža ne ljubi revežev, ampak se jih ogiblje, kakor da bi bili govovi. Več o tem najdeš v 12. poglavju Taksilovih „tripičnih bratov“ v drugem zvezku.

Tudi liberalci nimajo srca za reveža. To se kaže tudi pri nas. Koliko liberalcev pa je pri Vincencijevi družbi ali pri drugih dobrotelnih napravah? Finim gospodom iz liberalnega tabora sevéda ne ugaja, hoditi po zaduhlih brlogih, v katerih prebivajo reveži, in zato prepuščajo velikodušno ta posel klerikalcem! Vsaj je še znana krlata beseda, ki se je pred leti čula v mestnem odboru ljubljanskem, da se revežem ne more pomagati!

Liberalci se kaj radi imenujejo prijatelje učeče se mladine, „nadopolne mladine“ „upa naše prihodnosti“. Res je, da obračajo svojo pozornost učeči se mladini, a le z namenom po zgledu Mladočehov že dijakom na srednjih šolah vcepiti liberalnega duha in vpreči jih v liberalni jarem. Zato prodajajo dijakom svoj literarni strup po znižani ceni. A med onimi, ki mladino podpirajo, so liberalci le redki. Tu so zbrani v ogromni večini le „brezdomovinci“, zlasti duhovniki, lačnim dijakom daje se hrana večinoma le po toli sovraženihih samostanih in duhovskih zavodih!

Značilno je, kako sodijo naši liberalci o krščanskem socijalizmu, katerega priporoča sv. Oče Leon XIII. v okrožnici „o delavskem vprašanju“, „Narod“ je o tem pisal 11. apr. l. 1891: „krščanski socijalizem ni drugega, nego žleb, po katerem bi radi klerikalci napeljali vodo na svoj mlin; krščanski socijalizem je podlaga brezdomovinskega klerikalizma, katerega bomo pobijali z vsemi sredstvi.“ Torej: Z vsemi sredstvi zoper napore sv. Očeta, zoper krščanski socijalizem, kakoršnega on priporoča! Ali mar mislijo naši liberalci pomagati revežem in delavcem le z veselnicami in plesi, za katere se „Narod“ 28. apr. ist. l. tako goreče poteguje in jih tako vneto brani naproti — tretjemu redu, ki hoče baje skvariti plese.

Ako imajo ti „prijatelji naroda“ že do revežev — sorojakov tako malo sočutja in vedno zaprte žepe, kako mrzlo mora biti še le njihovo srce do revežev drugih dežel in drugih narodov na pr. do ubogih zamorskih sužnjev v Afriki!

Ko je opozoril sv. Oče pred par leti krščanske narode na pomilovanja vredno osodo ubogih zamorcev v Afriki in jih vnel, naj kažejo dejanski usmiljenje do svojih črnih sobratov, katerih leto za letom več stotisoč pade v strašno sužnost, odmevalo je po vsi Evropi med protestanti kakor med katoličani, začeli so se nabirati milodari za uboge trpine in ustanovila so se razna društva v stalno pomoč afriških sužnjev.

Razliko delajo, kakor znano le slovenski liberalci, oni nimajo nobenega sočutja in nobenega usmiljenja. Kolikokrat so že v tem času, kar prevračajo v javnosti svoje kozle, razlivali svoj žolč, „da gre toliko denarja iz dežele“. Enako so vpili, ko je prišel srednje-afriški misijonar Geyer z zamorskim duhovnikom Danijelom Sorur-jem, ki je v svoji mladosti sam skusil grozo sužnosti, v Ljubljano zbirat milodare za afriški misijon. Kar se jima gotovo ni nikjer po Evropi zgodilo, tudi med drugoverci ne, ker znano je, s kakim spoštovanjem so ju v protestantovskih deželah sprejemali, to se jima je zgodilo od strani slovenskih liberalcev v Ljubljani. Liberalci naši, ki tolikrat trdé, da zasto-

LISTEK

Prvikrat z očetom k juternici.

„Šest pripovestij“, srbski napisal Lazar Lazarevič, poslovenil Ivan Novoselec.

(Dalje.)

Ko se prebudim, bilo je solnce že visoko. Čutil sem se strašno trudnega in praznega, ali nisem mogel več očij stisniti. Vstanem.

Vse izgleda nekako slovesno in otožno. Zunaj je vse mirno, sveži zrak pihlja skozi odprto okno, a pred podobo še brli plamenček v leščerbici. Mati in sestra sta blede kakor krpi, oči zajokane, lica kakor od voska, sklepaté roke, hodite po prstih in nič ne govorite, samo šepetate neke pobožne besede. Ne prinesete nama zajutrka, ne vprašate, ali sva lačna, ne goni me mati v šolo.

„Kaj je to?“ vprašal sem se jaz. „Ali je tukaj mrlič v hiši, ali se je moj pokojni stric vrnil in ga bo treba na novo pokopati?“

Ko se zmislím, kaj je sinoči bilo, stresem se in mehanično sem zašepetal: „O Bog, veš ono za

očeta!“ In zopet: „O Bog daj, ubij onega Zelenbača!“

Nič ne misleč oblečem se in izidem iz sobe. In nehoté pridem k vratom od velike sobe, ali zgenil sem se isti čas, ker očutil sem, kako me je mati prijela za roko.

Jaz se obrnem, ali ona ni rekla nič, samo dejala je prst na usta; potem me odpelje do hišnih vrat in me spusti. Ona se vrne nazaj v sobo, a jaz sem stal na vratih. Gledam za njo — ne vem, kaj bi mislil?

Potem se zopet na prstih prikradem do velike sobe in polukam skozi ključavnico.

Gledam.

Miza stoji na sredini izbe. Okoli nje so razmetani stoli; dva ali trije prevrženi. Na podu leži tisoč kart, razgažene in nerazgažene smodke, razbita šalica za kavo in izpod jedne karte moli zlat. Pregrinjalo na mizi je odgrnjeno na jedni strani skoro do polovice. Po njem so razmetane karte, preobrnjene šalice, polno ostankov in pepela od tobaka. Stoji še nekoliko praznih krožnikov, samo na enem je iztresen tobak iz lule. Stirje prazni svečniki; samo v jednom plapola debel papir, s katerim

je bila sveča ovita, in črni dim se mirno dviga in se prijema stropa.

Na stolu za mizo, s hrptom obrnjenim k vratom, sedi moj oče. Obe roki do laktov je naslonil na mizo, a z dani podpiral čelo in se ne giblje.

Gledal sem tako dolgo, ali on se ni niti ganil. Vidim samo, kako se mu mehko nabira in širi. Nekaj čudnega in nejasnega sem mislil. Zdelo se mi je na primer — a ne vem ravno, zakaj? — da je on mrtev, pa sem se čudil, kako da mrlič diše. Potem se mi je zdelo, da ima ono jako roko od napihnjene papirja, da ne more več ž njo udariti — in še marsikaj takega.

Bog vé, doklej bi jaz bil tako lukal, da se me zopet ne dotakne materina roka. Nič mi ni rekla, samo mi je z onimi blagimi očmi pokazala proti vratom.

Jaz ne vem zakaj, naenkrat snamem klobuk, poljubim ji roko in izidem ven.

Bila je sobota.

Prišedši na ulico, hodi svet kakor navadno, vsaki gre za svojim poslom. Neštevilni kmetje so prignali marsikaj na trg. Trgovci pogledavajo v

pajo inteligenco in se bahajo s finim taktom, norčevali so se iz usmiljenih sre, ki so kaj darovala za omenjeni blagi namen, in jih pitali zato s „trej-jali in trejalkami“, očeta Danijela Sorur-ja pa zmerjali s priimkom: „blagoslovljeni muri“. (Slov. Narod 10. jan. 1891. l.) Kaj ne, to je liberalna olika!

Iz vsega poglavja o „krščanskem socializmu“ se pa spozna, da je tudi v tem oziru liberalizem v službi lože, tudi liberalizem vpije in kriči: revežu pomoč, a v istem času bi mu rad izsrkal celo mozeg iz kostij, ako bi bilo mogoče. — Koliko n. pr. je krščanska ljubezen storila za reveže v Ljubljani zadnjih 25 let! In koliko psovka je morala za to preslišati od slovenskih liberalnih listov. Kako ostudni napadi so se javljali od te strani na „Marijanišče“, očitati so temu zavodu celo repo in krompir, kar kmetovalci okoličani darujejo za te namene. In vendar je na stotine slovenskih sirot, ki se vzgajajo v teh zavetiščih. Tako se rešuje pri liberalnih socialno vprašanje!

Saborske razprave.

I Zagreba, 29. januarja.

Naš deželni proračun je bil tudi v specialni debati sprejet, kakor se je predložil. O tem seveda ni nikdo dvojil, ali čudno je, da večina v specialni debati ni dovolila opoziciji razpravljati o pojedinih stavkih proračuna. Ze pri prvem poglavju „sabor“ je dr. Frank mnogo govoril ter razpravljaj o hrvatskem državnem pravu; na njegov govor pa so se seveda vrgli vsi kronjuristi in sam ban, da pobijejo jasne nazore opozicije o hrvatskem pravu in narodni neodvisnosti. Sram mora biti poštenega Hrvata, ko čita govore vladnih oprod, kakor ponižujejo svoj lastni narod z neresničnimi dokazi, da Hrvatska ni bila nikdar samostalna država in da tako tudi v bodoče ne more biti. Prav pravi eden naših opozicijskih listov, da so se take sramotilne izjave mogle slišati le v podkupljenem irskem zboru, katerega so Angleži pridobili zase, da je izdal irsko slobodo. Seveda je dr. Frank upotrebil vso snago duševno in telesno, da pobije take krive nazore, ki se širijo v našem narodu, in ki bi ga mogle tudi ugonobiti, če se ne bodo še o pravem času zatrle. Ali vsi najjasniji dokazi za naše pravo ne spreobrnejo naših ljudi; kakor zaslepljeni se držé le Ogerske, kajti le od tod jim je zagotovljena sreča, katero uživajo sami, a da se jim ne izmakne, treba je vse narodne šoviniste odstraniti. Zatoraj je večina saborska sklenila, da ne dovoli nič več govoriti dr. Franku, ko se je prijavil za besedo pri dispozicijskem fondu. Predsednik saborski je odločil, da je ta stavek proračuna v zvezi s stavkom „ban“, o katerem se je ravnokar razpravljalo, pa da ne more nobenemu podeliti besede. Taka sloboda vlada pri nas, kjer zapoveda takozvana liberalna večina. Povsodi se o dispozicijskem fondu razpravlja, le pri nas ni to dovoljeno, kajti slišala bi jih bila vlada zopet dosta od opozicije, pa se je zatoraj vsa stvar tako zasukala. Je li pa to liberalno? Kakor vidite, pseudo-liberalizem je povsod enak ter rodi povsod enake plodove. Ko je opozicija videla, da je zastoj ves njen trud, pustila je, da je sabor sprejel ves pro-

vreče in vprašajo za ceno. Novi stražar se dere in naznačuje, kam naj kdo zapelja voz. Deca kradejo črešnje. Pisar Sreten hodi z bobnarjem po mestu in bere, da se prepoveduje, puščati svinje po ulicah. Trifko sname jagunje in kriči: „Tukaj vroče!“, a Jože pleše na tratici.

„Ali je vaša prodajalnica zaprta?“ vpraša me krznar Ignac, kateri je ravno mimo šel.

„Tako je!“ odgovorim jaz.

„Da ni bolan Dimitrij?“

„Ni,“ pravim jaz.

„Menda je kam odšel?“

„V vas,“ rečem jaz in zbežim v dvorišče.

Koj na to prideta dva, tako imenovana „devera“, t. j. moja tovariša, katera je poslal gospod, da vidita, zakaj nisem prišel v šolo.

Zdaj se še le zmislím, da bi bil moral v šolo iti. Vzajem knjige in kos hleba, a gledam mater in tovariše.

„Recite, deca, gospodu, da Miško ni mogel prej v šolo, imel je opravka.“

O ta roka! Da bi se je mogel do sitega naljubiti, kedar ona spi, kedar me ne vidi.

(Dalje sledi.)

račun brez daljne debate, kar je za vlado in njeno stranko najlaglji posel.

V iste sednici od 21. januarja interpeliral je poslanec Jakčin vlado radi kateheta dr. Frankla, ki je bil odpuštěn in o čemur je tudi že „Slovenec“ omenil. Vsa zadeva najbolje pojasnjuje, kako potrebno bi bilo, da se že enkrat imenjuje nadškof v Zagrebu. Da imamo odločnega nadškofa, potem se taki slučajji ne bi dogajali. Omenjeni katehet je mož v vsakem pogledu vzoren in premda se ne bavi s politikom, je vendar le njena žrtva. V Petrinju, kjer je podučeval na učiteljsku in realki, je bil pri mladini sploh priljubljen; in tudi mestjani so ga znali ceniti, ker je bil ob enem upravitelj župe petrijske. Ali dr. Frankl je pravi katoliški duhoven, ki ne pozna nobenih ozirov gledé vere. Kot katehet prepovedal je svojim katoliškim dijakom hoditi v pravoslavno cerkev in kot upravitelj župe ni dal zvoniti v katoliške cerkvi pravoslavnim. Kdo mu more radi tega zameriti kot katoliškemu duhovnu? In vendar je to bil razlog, da so ga tamošnji pravoslavni tožili vladi kot neznošnjivega duhovna, ki proizvoduje zdražbe in da bi bilo laglje, ko bi se odstranil. Da se zadovolji pravoslavnim, ki imajo danes pri nas velik vpliv pri vladi, bode dr. Frankl prestavljen na župo, katere si ni nikdar želel. Čudno pa je bilo pri tem, da je v prvem dopisu dr. Frankl okrivljen nesnosljivosti naproti pravoslavnim, a v drugem pa pohvaljen kot tečen in goreč veroučitelj. Kako se to vjema? Vrh tega pa bi moral dobiti dr. Frankl kot činovnik (profesor) enoletno odpravnino; mesto nje mu je vlada dala samo 200 goldinarjev za potne stroške na župo. To je tudi sodržaj interpelacije. Interpelant vpraša vlado, da naj razjasni, kako se vjemata oba dekreta, in zakaj ni začela preiskave proti obtožencu, ker jo je sam zahteval. Radovedni smo, kaj bode vlada odgovorila v tem slučaju, ki je za nas posebno važen. V novejšem času se namreč dogaja prav pogostoma, da se pravoslavni prav oholo vzdigujejo proti katolikom. Krivo je to največ nedostojna pisava takozvanih srbskih listov, ki smatrajo katolike za njihove največe sovražnike, kar je pa seveda le izmišljeno.

(Konec sledi.)

Političn pregled.

V Ljubljani, 4. februarija.

Taafe in levičarji. Da je ministerski predsednik pridobil levico na svojo stran, jej je baje obljubil, da bode vlada podpirala kandidaturu viteza Chlumeckega predsednikom zbornice. Za Chlumeckega se potegujejo nemški liberalci posebno zaradi tega, ker od njega pričakujejo, da bode s svojo odločnostjo strahoval v zbornici protisemite in naredil konec napadom na žide. Dr. Smolka je že prestar, da bi mogel preprediti vse take izgrede, poleg tega pa tudi neče preveč omejevati govorniške svobode. Za Chlumeckega neso konservativci, ker ni nepristransk, in rajši bi videli, ko bi bil naslednik Smolki kak Poljak. Zjedinjena levica se pa nada, da bode grof Taafe pridobil Poljake za Chlumeckega. S Chlumeckim bi ne bili zadovoljni nemški nacionalci, ki bi se potem še bolj oddalili od zjedinjene levice. Pa tudi nekateri pristaši zjedinjene levice prav ne marajo zanj, in bi se utegnili pridružiti nemškonarodni stranki, ako postane Chlumecky zbornični predsednik.

Taafejev naslednik. Četudi je grof Taafe naklonjen levici, vendar se po nemškoliberalnih listih kaj pogosto razpravlja vprašanje, kdo bode naslednik njegov. Nesrečni poskusi s sestavo nove večine in pa slabo zdravje bi utegnili grofa Taafeja le pripraviti, da odstopi. Levica je pa izgubila že vsako upanje, da bi kakega svojega privrženca spravila na stol ministerskega predsednika. Boji se, da bi ne prišel na državno krmilo kak njen odločen nasprotnik. Najhuje se levičarji boje grofa Thuna, kateri je odločen konservativec in še poleg tega nikakor ne da nase vplivati. Schmeikal in Piener sta se že mnogo trudila, da bi češkega namestnika pridobila, da bi z vsem vplivom svojim pospeševal češkonemško spravo, sli sta se prepričala, da ne moreta nikakor nanj vplivati. Celo grof Taafe baje na grofa Thuna nema tolike vpliva, da bi ga mogel pregovoriti, naj na vso moč pregovarja veleposestnike za nadaljevanje češkonemške sprave. Da bi le grof Thun ne prišel na krmilo, jeli se levičarji delati pot za galiskega namestnika grofa Badenija. Ta je sicer ravno tako konservativen, kakor je grof Thun, sli ima zveze z možmi, po katerih bi mogli levičarji vpli-

vati nanj. Kakor se govori, tudi on ni tako neuklonljiv, kakor grof Thun. Na Badenija bi seveda imel velik vpliv poljski klub. Poljaki so pa vedno z levičarji bolj v prijateljskih odnošajih nego češki veleposestniki. Sploh pa moramo reči, da levičarji zvito postopajo, ko delajo za Badenija. Proti njemu se konservativci ne bodo tako upirali, kakor bi se morda proti Kielmannseggju, Gauču ali pa tudi Baequehemu, da o Widdmannu niti ne govorimo.

Graški župan — virilist. Graški mestni zbor se misli obrniti do deželnega zbora, da se mestnemu županu prizna v deželnem zboru virilni glas, kakor se je županu dunajskemu. Gradčani bi v vsem radi posnemali Dunajčane. Deželni zbor se pač ne brani, županu dovoliti te časti, ker imajo nemški liberalci in nacionalci večino. Ne vé se pa, če bode vlada v to privolila, ker potem bi povsod zahtevali virilne glasove za župane stolnih mest.

Izgredi v Žižkovu. Naudušenje za Husa v mestnem zastopu praškem že rodi svoj sad. V četrtek opoldne je kaci 140 mladih ljudi se zbralo na protestantskem pokopališču v Karlinu in položilo venec na grob leta 1851 izobčenega duhovnika Smetana in pélo češke pesmi. Smetana je bil leta 1850 izstopil iz kriškega reda in javno v nekem časopisu se izjavil za protikatoliška načela. Popoldne so se pa v Žižkovu tisti mladi ljudje zbrali pred hišo vrednika katoliškega časopisa „Vlast“ in jim se je še več drugih pridružilo. Razgrajali so in pobijali okna. Došle policije so nagnali s kamenjem. Tri policije so ranili. Ko je policija dobila pomoč, je razgrajalce razguala, deset jih pa zaprla. Pri njih so našli v žepih kamenje. Mej razgrajalci je bilo tudi več socialnih demokratov, ki vrednika sovražijo, ker izdaje neki kristijansko-socialni list, kateri v temeljitih spisih razkriva, kako pogubni so socialnodemokratski nauki.

Stearije pri italijanskih bankah. Poslanec Zerbi, katerega dolže, da je bil od rimske banke podkupljen, je bil po svojem poklicu časnikar. Dal se je torej podkupiti, kakor vsi liberalni časnikarji. Liberalni listi se že bojé, da bi se stvar dalje ne preiskovala in zato vsi obžalujejo osodo Zerbijevo in se delajo, kakor bi od takega poštenjaka ne mogli verjeti, da bi bil res podkupljen. Pričakovati je pa vsekako, da za Zerbijem pridejo drugi na vrsto. Generalni ravnatelj Tanlongo je izpovedal, da se je pod Crispijevo vlado izdalo v podobne namene 1.226.036 lir in pod Rudinijem 1.045.110 hr. Tudi se govori, da so razni ministerski predsedniki tudi dobivali večje svote od rimske banke v politične namene. Seveda dotičniki odločno tajé in oporekajo, da bi bili imeli kake zveze z rimsko banko. V tem so pa zaprli odvetnika Belluccija iz Sesse, kateri je tudi zamotan v to stvar in je baje pri podkupovanjih posredoval.

Zatranje Poljakov v Rusiji. Ruska vlada si že dolgo prizadeva, da bi poljščino popolnoma izrinila iz vsega javnega življenja. V Kamionki ima dr. Jodko zdravnišče. Nedavno je dobil povelje od podolskega gubernatorje, da naj gleda, da v njegovem zavodu ne bodo zdravniki občevali v poljščini z bolniki. Zapretilo se mu je, da mora prvi pot plačati 300 rubljev globe, ako se izvé, da se v njegovem zavodu ne ravna po tem ukazu, drugi pot mu bodo pa zaprli zdravnišče. Pri takem postopanju pač ni čuda, če Poljaki ne simpatizujejo za Rusijo. — Hkratu so pa v Rusiji začeli preganjati tudi zjedinjence in jih siliti, da prestopijo v pravoslavje. Zadnji čas so nad 300 katoliško-zjedinjenceh zakonov proglasili za neveljavne in zaskonske razgnali. Zahteva se od njih, da se dadó še poročiti po pravoslavnem obredu.

Socialne stvari.

Sibirska železnica bo dolga 10.000 vrst in stala bo 150 milijonov rubljev. Za politični in gospodarski razvoj na Ruskem bo neizmerne pomena. Sibirija je bogata, še neizrabljena zemlja. — Amerikanci se že dogovarjajo o parobrodih, ki bodo občevali s to železnico. Morda ne bo dolgo, da se bo popotnik v Petrogradu usedel v železnico, da potuje v San Francisko.

Madjarska panama. Dne 14. t. m. je interpeliral poslanec Varadi Čakija zaradi neredov v narodnem muzeju. Preiskava je pokazala, da sta muzejna kustosa Čontoši in Bela Majlat prodajala svoje zbirke muzeju; bila sta h krati tudi kupca. Mnogo dragocenih predmetov se je tudi izgubilo. Majlat je

(Dalje v prilogi.)

odnesel mnogo stvari, katere so bili uropali „Matice slovenski“ v Turčanskem sv. Martinu. Defraudacije v Madjar-orsagu v obče niso z dnevnega reda.

Glasba.

Prvi koncert Slavjanske.

Z veseljem se spominjamo dveh večerov pred tremi leti, ko je Slavjansky prvokrat nastopil v Ljubljani s svojim izvrstno izvežbanim pevskim zborom. Ko je torej počil glas: Slavjansky pride, vsi smo bili prijetno iznenadeni. A prišel ni isti zbor, samo odsev njegov. Gospa Nadina Slavjanska-Klebnikov se je vsled svoje možitve ločila od svojih starišev in sestavila lasten zbor, broječ dvanajst dečkov in štirinajst mož, katerim je na čelu ona sama. — Dvorana „Tonhalle“ je bila polna najodličnejše gospode. Ob 3/4 na 8 stopije pevec v dvorano, dva in dva skupaj, najprej dečki, potem možje, vsi v narodnih ruskih nošah. Nastop, ta je spominjal nekoliko očeta Slavjanskega. Po kratkem presledku pride gospa Nadina v dragoceni narodni obleki, ter se postavi pred harmonij, vodeč svoj zbor z lahkim taktiranjem.

Zbor ima evropski sloves, torej se že sme ocnjevati s strožjim merilom. Dečki so izvrstno izvežbani; imajo lepe, milo zvoneče glasove, a premalo jih je. Kaj če sedem sopranov in pet altov poleg sedmerih krepkih tenoristov? Dečki glas je nežen, fin; ne tako tenori tega zbora, ki žal v njem prevladujejo in dečke zakrivajo. S tega stališča zbor zastaja za prvotnim. Basi so krepki tudi v najnižji legi, kontra- C, H, A. Čuli smo odločni forte, a tudi najnežnejši piano, dobro markirane zloge. Izgovor in sopenje izvrstno. Prav za prav človek dvomi, ali pevec kaj sopejo, ker glasi odgovarjajo v najhitrejšem ritmu, kakor harmonij. Pesmi, ki jih pojó, so národne pesmi, umetno harmonizovane; zelo izvrstne gledé melodijske in ritma, večidel v molu. Nekatero so zelo karakteristične, n. pr. Vanjina pesem, Ej uhnem. Posebno je mikala „Pesem in kolo“, v kateri se je slikalo vrtenje, vedno živahneje.

Sijaj zbor pa je gospá Nadina; ona je dovršena pevka. Nima sicer močnega glasú, a prijazen, milodoneč, elastičen sopran. V točki 6. „Travna bilka moja“ nas je iznenadila Nadina z visokim e, katerega je pričela in vzdržala v najnežnejšem pianissimo. Krasota njenega glasú se je pokazala zlasti v varijacijah Vanjine pesmi. Ljubeznjiva nagajivost se je prelepo odsevala v solo-spevu, spremljanem po harmoniju; njo je podpirala natorna, prikupljiva mimika v obrazu.

Zelo obžalujemo, da nismo čuli tudi cerkvenega zbora ruskega, kakor zadnjokrat. Vspored kaže, da so točke po vsebini z malo izjemo bolj lahkoživega značaja. — Lahko pa smo se prepričali, kaka krasota so deški glasovi, če so dobro izvežbani. O koliko izvrstnega materijala je pri nas, ki leži neobdelan, ker nikogar ni, da bi znal stvar prijeti na pravem koncu. Koliko bi lahko storila šola! Bodi tedaj koncert Slavjanske v tej zadevi migljaj, kaj je storiti, da povzdignemo glasbeni nivó na slovenski zemlji. — n.

Cerkveni letopis.

Irske novice

Dne 9. februvarija bodo v Dublinu odkrili spomenik slavnemu in nepozabnemu prijatelju irskega ljudstva duhovniku Mathewu, ki se je posebno trudil, da bi pijančevanja odvadil svoj narod. Slovesnost bo tem večja, ker je obljubil lord major (župan londonski), da bo govoril pri njej.

Romanje, ki je priredé irski katoličanje v Rim, obeta biti veličastno. Vsa Irska vstaja in se želi vsaj v dubu združiti z onimi srečnimi, ki bodo gledali v obličje sv. Očetu. Že je obljubilo 1300 duhovnikov, da bodo po jedenkrat maševali v romarski namen. Adreso kanijo tudi izročiti; nad 300.000 jih je že sedaj vpisanih. Romanje vodi o. Ring. Vseh romarjev bo 300, ker jih več ne morejo nastaniti najedenkrat; oglašá se jih pa toliko, da bodo skoraj gotovo morali napraviti še jedno romanje. Novi kardinal irski prevz. Logue je naznanil vsprejatelj, da bodo sv. Oče vsprejeli irske romarje dne 21. februvarija in da so mu obljubili, da bodo nekaj trenutkov pri vsakem posebej se pomudili.

Nova krivica se pripravlja irskim katoličanom. Odsek za národno vzgojo je sklenil kolikor mogoče omejiti vpliv šolskih bratov pri vzgoji. Vzeti jim

nameravajo 44 šol v münsterski, linsterski in con-naughtski pokrajini. Pred dobrim tednom so imeli v Nenaghu zaradi tega Irci veliki shod, pri katerem so odločno oporekali tej krivici in sklenili, da se Morley-u pošlje odposlanstvo, da mu poroča o krivični novi naredbi.

Sv. Patrika križeva zveza.

ki se ustavlja pijanski kuzi mej irskim narodom, je imela pred kratkim v Dublinu shod. Zalostno se je zatrjevalo, da je pijančevanja vedno več v deželi. Nad 1 milijon šterlingov izdaje na leto najrevnejši narod v Evropi za strupeno pijačo. Leta 1887 jih je bilo kaznovanih zaradi pijanosti 79.000, l. 1888 — že 87.000, l. 1889 — 92.000, l. 1891 pa — 100.528. V štirih letih se je tedaj za to zlo pomnožilo za 26 odstotkov. Zveza se pa vendar razširja in vedno več se jih pripisuje mej „zmerne“, ali „žejne“, kakor se imenujejo sami. Vzlasti redovnika o. Kolumbus in o. Nikolaj z vsemi močmi razširjata to koristno družbo.

„Cath Times.“

Papeževa slavnost v mariborskem bogoslovju.

Kaj premorejo mlade moči pod modrim vodstvom, pokazali so dne 2. febr. mariborski gg. bogoslovci, ki so slavili papežev jubilej. Začela se je slavnost s psalmom „Laudate Dominum“, kompozicija od C. Eita. Nato je z živo besedo risal gosp. Trstenjak Leona XIII. apostolsko delovanje. Sledila je mogočna pesem „Leonova himna“, kompozicija od P. H. Thielen-a. Prav korenito in zgovorno je opisaval g. Osenjak Leonovo neutrudljivo delovanje kot kneza miru. Prijazne odnošaje Vatikana k avstrijskemu dvoru, blagotvorno delovanje Leonovo v Belgiji in Nemčiji, modro razsodbo med Nemčijo in Španijo, vpliv njegove besede na Irskem in Angleškem, poskuse prijaznih odnošajev z Rusijo, boj z italijansko vlado, vse to je bilo prav zanimivo izvedeno. Pokazal je, kako trdno in nemahljivo stoji Petrov stol; isto misel izražala je za tem pesem „Cerkev Kristusova“, kompozicija od Jos. Modlmayer-ja. Kot pesnika in učenjaka nam je pokazal Leona g. Štefan v svojem latinskem govoru: „Leo XIII., protector litterarum.“ Pokazal je, kako pogumno in zmagonosno se je uprl pogubonosni znanosti in sebični filozofiji modernih pisateljev, postavil jim v bran ščit: filozofijo sv. Tomaža Akvinskega. Zanimanje Leonovo za duševni napredek Slovanov v obče, posebno pa avstrijskih, je jasno pokazal, ko je ustanovil v Rimu stolico češčine in staroslovensčine. Prošnji njegovi, da nam Bog še mnogo let Leona ohrani, se je pridružil pevski zbor s pesmijo: „Oremus pro Pontifice nostro Leone“, kompozicija od H. Wiltberger-ja. Komaj so utihnili in se izgubili kakor v daljavi zadnji glasi te krasne pesni, že je nastopil g. Korošec in je navdušeno in mojsterski deklamoval lepo pesem gosp. Kokelja: „V proslavo Leona I. in Leona XIII.“ Živahno ploskanje in odobravanje se je razlegalo po dvorani. Wittov Motteto: „Pozdrav Leona XIII.“ je srca vseh še bolj navdušil. Gg. Kosar in Janžekovič sta nato spretno na citrah odigrala Paschingerjev Nocturne: „La stella confidente“. Zadnja točka je bila: „Papeževa himna“, kompozicija od J. Oberhofferja.

V povikšanje te slavnosti bile so tudi raznovrstne krasne dekoracije, razsvetljave, zastave, transparenti itd. Gosp. ravnatelj kanonik Hribovšek ni štedil, drage volje je vsega nabavil, česar je bilo treba. Gosp. podravnatelj dr. Matek je osnoval slavnost, kar ga je stalo dosti truda. G. Čemažar in g. Vindiš sta bila neutrudljiva v prirejanju dekoracij. Pevski zbor je prav spretno vodil gosp. Čížek, ki že četrto leto neutrudljivo deluje v tem oziru. Zadovoljnost se je vsem mnogoštevilno navzočim na licu brala, ko so odhajali. Knez in škof so rekli pri odhodu: „Nas ste razveselili, a sebe počastili“ in med drugim so spregovorili pomenljive besede: „Srkatí cerkvenega duha bodí Slovenceu ponos!“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. februvarija.

(Udanostno izjavo) poslal je prevzvišenemu g. knezoškofu ljubljanskemu občinski zastop trga Vače pri Litiji. — Slava!

(Gledé konvertovanja) že parkrat omenjenih državnih papirjev ravnokar poizvemo, da je mini-

sterstvo za uk in bogočastje e. kr. vladi brzojavnim potom naznanilo, da smatra konvertovanje petodstotne davka proste papirne rente (v kateri so naloženi ustanovni zakladi) v novo štiri odstotno davka prosto državno posojilo vredno priporočila. Zato naravnava, naj se na način, katerega smo že omenjali, zglasé dotični papirji za konvertovanje. Pristavljamo le še, da se obligacije lahko pošljejo ob jednom z zglasitvijo, ali pa v teku štirih tednov po zglasitvi.

(Vmeščen) je bil danes kot župnik za farno Cerklje na Dolenjskem čast. g. Ant. Gabrič.

(Postni pastirski list za ljubljansko škofijo) se ravnokar tiska in početkom prihodnjega tedna razpošlje.

(Novi knezoškofjski duh. svetovalci v lavantinski škofiji) so imenovani velečast. gg.: Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu; Jožef Jurčič, dekan v St. Lenartu v Slov. Goricah; Franc Jug, dekan v Šmariji pri Jelšah, in Fr. Ferencak, dekan v Brežicah.

(Prav res!) Prav je, da se cesarske slavnosti tako slovesno obhajajo, ni pa prav, da se cerkvene obhajajo manj slovesno — tako pravi eden Vaših dopisnikov. Prav res! Gotovo dobro, da molimo za svetega očeta, nekaj več zunanega bi pa tudi smelo biti. Ali bi se ne spodobilo, da se obletnica papeževanja slovesneje obhaja? Šolska mladina nima niti skupne svete maše. Kolikokrat slišimo cesarsko himno — tudi papeške himne imamo, pa so večjidel le učeni napevi za izurjene pevce; kaj lahkega, popularnega za otroke in ljudstvo pa nam ni znanega.

(Utonile) so dné 29. jan. t. l. v Dravi pri Spodnjem Dravogradu na Koroškem štiri osebe. Ko je sestra posestnika Beržun prevažala na ladiji tri osebe iz Črneč čez Dravo, utrgala se je vrv in vse štiri osebe so ostale v vodi.

(Prememba posesti.) Gosp. dr. Josip Deré, mestni ubožni zdravnik, je kupil od gospe Marije Toman Šmalčevo hišo v Florijanskih ulicah št. 1 za 15.500 gl.

(Občinska volitev.) V Jarenini je bil za občinskega predstojnika izvoljen občespoštovani g. Ignacij Zupanič; v Ribnici pa Slovenec A. Mravljak. S tem je tudi v štajerski Ribnici nemškutarija pokopana, upamo, da za vselej!

(Z Goriškega) se nam poroča: Z radostjo smo goriški Slovenci pozdravili lansko leto „Il Rinnovamento“, ko je vstajal kot vredni naslednik „L'Unione“, ker potreba laškega lista, pisanega v avstrijskem duhu je zares bila že skrajna. Sploh znanost tajnost je bila, da ima list znatno podporo od nekakega goriškega državnega poslanca, torej so ga naročili tudi Slovenci. Tej naklonjenosti se ima list tudi zahvaliti za primerno število naročnikov — kakor slišimo jih ima čez 500. — Razveselil nas je tudi program lista, da hoče odločno braniti pravice Slovencev. Spolnil je to obljubo zares večkrat pohvalno; bodimo mu hvaležni. A že lansko leto v oktobru izdrsnilo mu je enkrat v kolovoz, katerega čistiti imamo pač v prvi vrsti le Slovenci, in to je bilo ob času imenitnega (?) banketa, kateri naj bi bil nekaka zapoznala sedmina za I. slov. kat. shodom. Drznil se je slavoljubni „Rinnovamento“ prinašati članke, v katerih se ni samo črnil kat. shod in njega sklepi, ampak se je tudi blatilo na zaviti način plodonosno delovanje prevzvišenega ljubljanskega vladike. Pač se je videlo, da so to le kukavičina jajca, izležena v tujem gnezdu, ter molčali smo. Očetu teh člankov pa smo zabili častitati na izdajalskem početju, ki je še židovski „Corriere“ hladilo srce in obisti. — O da bi pač „šinjori rajši snazili svoj lastni prag! Obžalovali smo le kratkovidnost „Rinnovamenta“, tem bolj, ker smo bili prepričani, da on teh poročil ni sprejel iz hudobije; le namen dopisnika je bil ostuden, — da izdajalsk. — Pa „abissus abissum invocat“ in to se godi tudi „Rinnovamentu“. V št. 36 od 25. pros. t. l. prinesel je pod zaglavjem: „La croce — e il calvario dell' onor. Nabergoj“ pikri članek zoper poslanca Nabergoja. Na prvi pogled je jasno, kedo je članku pisal krstni list. Kakor se je „Slovenca“ naznanilo iz Trsta poročal je g. Nabergoj o svojem državnozbornem delovanju, kakor tudi uzrok, da je ostal v Hohenwartovem klubu. Brez ovinkov je raztolmačil težavno stališče slov. poslancev, nevedoč, da se mu nad glavo že zbirajo črni oblaki prico-prani od radikalnih nasprotnikov. Že 10. pros. hladil si je v „Slov. Svetu“ nevolivec Nabergoj svojo

radikalno jezico nad poslancem; „Naša Sloga (?)“ očitala mu je cele litanijske njegovih grehov za velikonočno spoved; der dritte im Bunde seve je moral biti še „Dirito Croato“. Čudili smo se bistroumnosti dopisnikov, ki v svoji skrbi za tlačeni narod pozabijo naštetih herojična dela Laginje in sodrugov; pa res ti niso Hohenwarterji! — Vsi ti članki prišli so pa žalibog še v stope „Rinnovamentu“, premler jih je le na debelo, ker se je tihotapnemu nosaču mudilo. — Iz srca obžalujemo to početje tem bolj, ker sicer ne moremo raztolmačiti čudno doslednosti pravega lastnika „Rinnovamenta“ t. j. grofa Alfreda Coroninija, — ki sam sedi v Hohenwartovem klubu. Upamo, da se i „Rinnovamentu“ odprejo oči; torej pozor! Za danes bilježimo le fakta. — Vedno jasneje se pa kaže skrivno ruvanje zoper poslance, ki se drže svojega prepričanja; to so nam tudi potrdile važne zahteve stavljen v goriški „Slogi“ dne 29. sept. pr. l. na poslanca dr. Gregoriča, tisti prehod na dnevni red — pa rovanja ni zadušil, zarjavica že tli. — Mi sicer ne zagovarjamo ni konservativnega kluba, ni poslancev, obžalujemo pa, da celo prijatelji (!) poslancev kujejo zoper nje zavrtae nakane.

(Rudeči križ.) Pri obnem zboru podružnice deželnega pomočnega društva Rudečega križa za Kranjsko v Krškem vršila se je volitev odbora za dobo treh let. Voljeni so bili ti-le gospodje: Henrik Weiglein, c. kr. okrajni glavar; Alojzij Gregorin, c. kr. okrajni sodnik; Fran Gabrček, c. kr. okrajni šolski nadzornik; Karol Reibel, bivši c. kr. okrajni referent; Fran Gregorič, posestnik; Alfonz Pirc, c. kr. okrajni komisar; Tomaž Wirger, c. kr. okrajni živinozdravnik; Ivan Kuavs, vikar; Karol Šener, gostilničar. V istem zboru bil je društveni predsednik g. c. kr. okrajni glavar Henrik Weiglein imenovan častnim članom. Za predsednika je bil zopet izbran isti g. Weiglein in g. Al. Gregorin pa za podpredsednika. Za tajnika, blagajnika in poročevalca za izkazni urad izvoljen je bil g. Karol Reibel.

(Slomšekova beseda.) Iz Maribora se nam poroča 2. februarja: Danes menulo je trideset let, odkar so bili „oče Slovencev“, Slomšek, dobili svojega prvega naslednika na novem škofjem prestolu v Mariboru. Slavni odbor tukajšnje staroslovne čitalnice imel je srečno misel, da je priredil ta večer veliko slavnost v spomin nesmrtnega Slomška z vspeodom, kakor ste ga bili na Svečnico pričeli. Udeležencev bito je obilo iz mesta, pa tudi z dežele. Izmed slovenskih poslancev videli smo edinega gospoda doktorja Josipa Vošnjaka, deželnega odbornika iz Ljubljane. Pevci kakor tamburaši izvršili so svojo nalogo izvrstno, a oljko zmsge pripoznali smo z burnim ploskanjem slavnostnemu govorniku čast. g. dr. Ant. Medvedu. Z navdušeno in navdušujočo besedo nam je on dokazal, da nepozabni Slomšek je delal vedno po staroslovenskem, jedino veljavnem géslu: „Vse za véro, dom, cesarja!“ Da bi vendar narodujaki novejšega kroja si dobro zapomnili, da Slomšek, „naša zvezda“, staval je véro, in sicer katoliško véro, na prvo, govorico domačo še le na drugo mesto. Burna pohvala, katero je žel ta večer čast. g. dr. Medved, zdí se nam tem pomenljivejša, ker mnogobrojno občinstvo tega zbora prištevalo se je našim najboljšim krogom. Naj bi živel v Slovencih vedno duh Slomšekov, kakoršen je bil, ne kakoršnega bi si nekaterniki radi domislili! Liga + 44.

(Novačenje.) Letos se vrši nabera vojaških novicev te-le dni: v Mariboru od 1. do 4. in od 7. do 9. marcija; v Slov. Bistrici dne 10. in 11. ter v Mariboru za mesto dne 13. marcija; v Celju dne 1. do 4. in 6. ter 7. marcija; na Vranskem dne 8., v Mozirju dne 10., v Šoštanjju dne 13., v Konjicah dne 15. do 17., v Rogatecu dne 20. in 21., v Smarju dne 23. in 24., v Kozjem dne 27. do 29. marcija. — V aprilu pa bode novačenje v Brežicah dne 4. in 5., v Sevnici dne 7. in 8., v Celju dne 10., na Ptujju dne 11. do 15., za tem še dne 17., v Ormožu 18. in 19., v Ljutomeru dne 21., 22. in 24., v Marenbergu dne 26. in 27., v Radgoni dne 24. in 25., v Umureku dne 26., 27. in 28. ter v Slov. Gradcu dne 29. aprila.

(Tiskovna pomota.) V večerajšnji dnevni novici: „Pozabljivost ali hudomušnost“, je čitati prvi stavek: „Domovina“ je naznanila nov list: „Primorski Slovenec“ v Trstu. Imenuje se namreč ne „Primorski Slovenec“, marveč „Primorski list“. — „Domovina“ je v svoji vnemi za katoliški list pozabila celo na njegovo pravo ime!

Društva.

(„Slov. Narod“ pa društvo „Unio catholica.“) „Slov. Narod“ piše v svoji 15. št. z dne 19. januarja t. l. pod zaglavjem: „Narodnogospedarske stvar.“, „Zavarovalne zadeve“ nastopno: „Konečno moramo mej vzajemnimi zavarovalnicami, poslušajočimi mej nami, omeniti tudi Benjaminčka, nazvanega „Unio catholica“. Ko sliši človek to ime, misli bi, da je to zavarovalnico poklicalo v življenje pristno katoličanstvo. A zmotil bi se, potreba, iz katere je nastala, bila je v žepu nekega v Avstriji, na Ogerskem in v Rumuniji dogospodarivšega frizerja, ki je takoj po ustanovitvi „Unio catholica“ prišel v malo preveliko dotiko z njeno blagajnico. Ministerstvo udalo se je, da je podelilo koncesijo, pritisikom klerikalne stranke, katera si je obetala zlatih gradov od novega zavoda. Da se je varala ona sprevideva že, ministerstvo pa utegne svojo napako spoznati prav kmalu. kajti zavodu, ki v treh letih svojega obstanka ni pritrjal do več ko 50.000 gld. letne premije, ne more se prorokovati bodočnost.“ — Sicer nam nista poznata veljavnost in vpliv „Slov. Naroda“, da si ni težko uganiti od kod in čemu pribaja jednako pisarenje? Nas ni toraj volja vpuščati se s piscem dotičnih vrstic v kako polemiko, konstatujemo resnici na ljubo samo sledeče: „Unio catholica“ se ni ustanovila zato, da bi izkazovala velike premije, dohodke, pač pa da bi združila v trdno zavarovalno zvezo svoje zavarovance, t. j. duhovne in svetne, kateri poslednji se priporoče od prvih v vsprejem, da bi se tako z izključljivostjo vseh nemoralnih spekulacij in vseh nevarnih obrtnijskih risk podala njenim udom možnost, da bi se znižavale njih premije. Da ima ravno ta zavod, osobito ob svojem začetku dokaj strankarskega nasprotstva, umevno je samo ob sebi, a društvo „Unio catholica“ se vkljub temu veselo razvija, raste in utrjuje in je imelo vže lansko leto nad 70.000 gld. skupnih dohodkov, kar ni po komaj triletnem obstanku in tolnišji konkurenci na tem polju ravno neveselo. Vse drugo, kar piše omenjeni list o društvu „Unio catholica“ je neosnovano ter pobarvano s strankarskim tonom, na kar se nam odgovarjati vredno ne zdi.

Za osrednje ravnateljstvo zav. društva „Unio catholica“.

Kalbermatten m. p.

(C. kr. priv. zavarovalno društvo za življenje „Avstrijski Phoenix“, na Dunaju) je za Kranjsko imenovalo za glavna zastopnika gg. Jos. Perhauca in Jos. Prosenca.

(„Slovensko bralno društvo“ v Škofjiloki.) Vabilo k veselici, katero priredi „Slovensko bralno društvo“ v Škofjiloki v nedeljo, dne 5. februarja v svojih prostorih na spodnjem trgu. Vspored: 1. O ti moj dom! poje moški zbor, Em. Vašak. 2. Potoki tecite! poje mešani zbor, Labarnar. 3. Kranjska dežela, samospev, A. Nedved. 4. Slovanska pesem, poje moški zbor, dr. I. Ipavice. 5. Ljubav, poje mešani zbor, J. Volarič. 6. Nazaj v planinski raj! samospev, Fr. Gerbic. 7. Moja rožica, moški zbor z bariton-solo. 8. „Bob iz Kranja“. Veseloigra s petjem v jednem dejanju. 9. Lahko noč, poje moški zbor, Ig. Hladnik. Prosta zabava. Začetek točno ob polu 7. uri zvečer. Vstopnina za ude 20 kr., za neude 40 kr. K obilni udeležbi vabi najljubneje odbor.

(Predpustna veselica konservativnega obrtnega društva, pri kateri so hvalevredno sodelovali vrli rokodelski pomočniki, izvršila se je na Svečnico prav povoljno v dvorani rokodelskega doma, ki je bila za ta večer veliko premajhna. Gosp. Fr. Rebek, ki si je za prireditel veselice pridobil lepih zaslug, pozdravil je obilno zbrane navzoče. — V šaljivem nagovoru je govornik g. A. Kalin omenjal, kako zabavno bi se v predpustnem času lahko govorilo o raznih stvareh, ki so v navadi vzlasti v predpustnem času, n. pr. o ženitvah, o dolgovihi za predpustne veselice itd., kar pojasni s šaljivimi vzgledi iz življenja; a ker so časi resni, treba spregovoriti vmes tudi kaj resnega pri shodu obrtnikov vzlasti o prežalostnem socialnem stanu človeške družbe, ki je naravna posledica brezverstva. Govornik vabi navzoče, naj krepko vstrajajo v življenju po veri, katera jim jedina zastavlja stalno srečo. — Rokodelski pomočniki so na to pod vodstvom vrliga pevovodje g. Sachsa zapeli nekaj lepih, vmes šaljivih pesmij; mnogo smeha so vzlasti vzbudili „liliputanski pevci“. — G. Kržiča igra „Skriti zaklad“ je tudi ta večer zadovoljila in igralci so prav dobro pogodili svoje vloge. — Nadejamo se, da bode tudi pusino nedeljo privabila toliko občinstva v rokodelski dom pustna veselica rokodelskih pomočnikov, vzlasti ker se bo predstavljala nova igra, kakor nalašč za pustno nedeljo. Na svidenje!

(„Narodna čitalnica v Ptujju) izvolila je za 30. društveno leto 1893. sledeče gospode in sicer: predsednikom: Anton Gregorič, podpredsednikom: Ivan Langerholz, blagajnikom: dr. Anton Brumen, tajnikom: Rudolf Sigl, odborniki: dr. Josip Čuček, Anton Klobučar, Luka Kunstek, Simon Osehgan, dr. Jakob Ploj, oče Alfons Svet in Josip Zelenik; namestnikom: Marko Pavlinič, Martin Muršec, oče Konrad Stazinski in Ivan Kavkler.

Telegrami.

Dunaj, 3. februarja. Levičarski, poljski in Hohenwartov klub so za jutri okolu sedmih zvečer sklicani, da se posvetujejo o vladnem programu. Da klubi program vsprejmejo, bajè ni dvomiti.

Dunaj, 4. februarja. Učni minister se je potegnil, da se obdrži grščina na gimnazijah. Grščina je izvrstno izobraževalno sredstvo za pripravo za vseučilišča. Z odpadom grščine bi se razrušil vogelni steber kulture in občene omike, ki veže zapadne narode. Sprva bi se toliko ne vidilo, ali s časom bi se pa pokazalo, kako škodljivo bi bilo, ko bi se s tem ločilo duševno življenje v Avstriji od duševnega življenja v Nemčiji, Franciji in Angliji. Minister je torej za to, da se ohranijo gimnazije in realke.

Dunaj, 4. februarja. V zbornici poslancev nadaljuje se budgetna debata. Pri naslovu „Srednje šole“ je poslanec Tuček našteval pritožbe zastran srednjih šol na Moravskem. Učni minister naglašal je pred vsem, kake težave ima učna uprava s srednjimi šolami. Koliko se je za srednje šole storilo, kaže najbolje to, da se je potrebščina zanje od 1886. leta povišala za 1.055.000 gld. Potem je minister govoril o posamičnih izraženih željah. Gledé suplentkega vprašanja se pa učna uprava drži tega, da se stalne učne moči nastavijo le na tistih paralelkah, ki so stalno potrebne. Poslednja tri leta se je 100 suplentov imenovalo za učitelje. Iz tega, da se letos v tem oziru ni ničesa storilo, se ne sme sklepati, da bi vlada v bodoče ničesa storiti ne nameravala. V tem oziru so pa večje potrebe na nemških šolah, kakor na nemških. Pri nastavljenju suplentov se mora gledati na službeno starost, pri nameščenju učiteljskih mest pa posebno na kvalifikacijo.

London, 4. februarja. Pri adresni debati v spodnji zbornici predlagal je Labouchere dostavek, ki pravi, da sedanja vlada ni odgovorna za to, če je Salisbury Italiji obljubil pomoč, ko bi prišlo do vojne s Francijo, če tudi se ni ničesa prigodilo, odkar je nastopila sedanja vlada, kar bi moglo koga vznemirjati zastran trodržavne zveze.

Umrli so:

31. januarja. Matevž Debevc, delavec, 54 let, Resljeva cesta 20, se je zadušil po ogljiku. — Ana Sterbenc, krošnarjeva žena, 40 let, Kravja dolina 11, tabes darsalis.

1. februarja. Oton Kokot, mizarški pomočnik, 25 let, ulice na Grad 12, jetika. — Lorenc Malin, posestnikov sin, 5 mes. Kravja dolina 24, božjast.

2. februarja. Helena Polik, kondukerjeva žena, 41 let, Reber 6, jetika.

3. februarja. Angela Poženu, trgovčeva hči, 8 let, Cojzova cesta 10, hydrocephalus acutus. — Ivana Ivanetič, učiteljeva vdova, 74 let, Mestni trg 18, srčna vodenica. — Franc Mihler, delavec, 31 let, Kongresni trg 13, vsled krvavenja, ker je bil zaboden.

V bolnišnici:

30. januarja. Marija Pleša, gostija, 75 let, plučni emphysem. — Janez Zaman, gostič, 60 let, plučnica.

1. februarja. Jožef Dolenc, trgovec, 61 let, plučnica. — Jakob Rovere, delavec, 27 let, plučnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	termometra po Celsiusju			
7. u. zjut.	730.6	-0.6	sl. zap.	oblačno	0.00	
3.2. u. pop.	732.6	+4.4	sl. zapad.	"		
9. u. zveč.	736.7	+2.2	jug.sl.zap.	"		
Srednja temperatura -2.0°, za 3.0° pod normalom.						

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici (Görs),
ulica Morelli št. 17,

se priporoča prečast. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omiliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavlili.

Ilustrovani cenik franco.

Pešilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine preste. 3 36-4

MATIJA HORVAT,
čevljarški mojster,
v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,
priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v
obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó. pošteno, iz zanesljivo trpežnega
blaga in po zahtevi od najfinjše do najprosteje
oblike. 83 12-1

Zlata kolajna. Bruselj 1892.

Najboljše sredstvo za
želodec,

katero želodec in opraviła
prebavnih delov života krepeča
in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,
katero pripravila
Gabrijel PICCOLI,
lekar pri „angelfju“
v Ljubljani na dunajski
5 12-2 cesti

Cena 1 stekl. 10 novcev.
(1) ————— 50-7

Izdovolatelj razpošilja to tink-
turo v zabožkih po 12 steklenic
in več. Zabožek z 12 steklenic stane gld. 1-36; s 24
gld. 2-60; s 36 gld. 3-84; s 44 gld. 4-26; 55 steklenic
tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5-26; 110 stekl.
gld. 10-30. Poštnino plača vedno naročnik.

Naznanilo preselitve.

Usojam si javljati prečast. duhovščini in slav
občinstvu, da bodem premestil z dnem 6. t. m.
svojo

krojaško delalnico
v Kolodvorske ulice št. 12

ter se priporočam sl. občinstvu osobito še prečastiti
duhovščini v prav mnogobrojna naročila. Opravičil
bodem kot doslej i v bodoče naklonjeno mi zaupanje
s točno postrežbo, izvrstnim blagom in natančnim iz-
vrševanjem po možno nizki cenil.

Odlčnim spoštovanjem

A. Presker,
krojač.

93 3-1

Eduard Zbitek,
izdelovalec
transparentnih steklenih
473 mozajik. 5-4
Nova Štifta pri Olomucu.

Ti sv. grobi so se
od Njega svetosti papeža
Leona XIII. s tem odlič-
kovali, da je v vatikan-
ski razstavi razstavljeni
sv. grob št. 5 z grob-
nimi stražniki podaril
katedrali v Kartagi. Za
mali prostor so tako prak-
tično izdelani, da gredó v dva zaboja. Ima tudi oltarje
lurške matere Božje. — Ilustrovani cenik pošlje se zastoj.

Hišne telegrafe, napeljuje po najnovejši, zanesljivo delujoči
metodi in najnižji cenil

telefone 72 10-5

in strelevode

Josip Rebek
ključavničar v Ljubljani.

Vsa posamična dela so vedno v zalogi.

St. 2293. Razglas. 96 3-2

Ker je uradno dokazano, da se je vnela v jednom tukajšnjem hlevu pri
goveji živini kužna bolezen, na gobcu in parkljih, se lastnikom goveje živine
in prasičev naroča, da naj natančno opazujejo svojo živino, in če bi zapazili
znamenja bolezni, kakor: unetje žleznate kože v gobcu, male mehurčke
ali ugnide v čeljustih, ali če živina težko je in prežvekuje, ali če ima
jednako unetje in rane na parkljih, da to takoj naznanijo podpisnemu ma-
gistratu.

Kdor bi to naznanilo opustil, kaznoval bi se z zaporom do dveh mesecev
ali z globo do 300 gld.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 1. februvarija 1893.

10
goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz
najbolše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega
bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim evilhom pre-
oblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri
naročilih z dežele naznani naj s vseh natančna mera postelje v notranji
luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapcirani modroc na peresih,
je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slam-
nice itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu
najbolše priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov,
preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba,
nizke cene. 536 50-13

DR. ROMAN JACOBI,
zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,
ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin.
Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. —
Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od
9. do 10. ure dopoldne. 86 (1)

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi
leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rudeče
modro, sivo in olivno, po gld. 5-50, 6-—, 7-—
8-—, 9-—, 10-— in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,
tapcirar,
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.
Najcenejši kraj za nakupovanje
otročjih vozličkov. 537 50-13

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega orodja
v Ljubljani, Poljanska cesta 8
(poleg Alojzijevejšča)

se priporoča prečastiti duhovščini, slav.
cerkvenim predstojništvom in cerkvenim
dobrotnikom v najnatančnejše in točno
izd lovanje vsakovrstne

cerkvene posode
iz zlata, srebra ali druge kovine
po uzoreh ali lastnem načrtu

Izvršeno blago pošlje dobro, varno
zavito poštnine prosto. 29 52-4

Cerkvena oprava, priprosta in fina, izvršena v vseh slogih, dobi in naroča se pri **Leop. Tratniku**
v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-40

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

s okusom navadne kave. Ta kava daje to nedvomno prednost, da se škodljivemu črvanju ramesone ali s surogati pomešane navadne kave
lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi — Pona-
redeb se skrbno izogibaj. — 1, kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Sargov KALODONT zdrav- stveno- obla- stveno preskušien (lepota zob)	Sargov KALODONT je priznano in neobhodno zobno čistilno sred- stvo.	Sargov KALODONT je aroma- tično osvežujoč, jako praktičen na potovanjih	Sargov KALODONT je v tu- in in- zemstvu z največjim vspehom uvaden.	Sargov KALODONT imajo zaradi pri- pravne sprave, nizke cene in čistote v rabi pri dvoru in plemstvu, pa tudi v najpri- prostejši mešanski hiši.	Sargov KALODONT je naj- boljše sred- stvo zoper nale- zenja.	Varujte se pred po- zavrtku po- dobnih pona- redbah.	Sargov KALODONT se dobi po 35 kr. kos v lekarnah, dr- guerijah in parfume- rijah, 539 (4)
--	---	---	--	---	--	--	---

Priznanja z najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu.

St. 1882.

Razglas.

95 1

Podpisani magistrat naznanja stavodolžnim mladeničem :

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano vršil se bo de letos

dné 1. marca

v mestni dvorani, ter se bo pričel ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenci, odnosno tudi ujhovi moški svoji, ki bodo k naboru pozvani, imajo priti o pravem času in snažni na nabirališče, ter imajo o pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot namošeni dušni pastirji (§ 31. voj. zak.);
- b) kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32. voj. zak.);
- c) kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33. voj. zak.);
- d) iz rodbinskih razmer (§ 34. voj. zak.);
- e) enoletne prezentne službe (§§ 25—29 voj. zak.);

3. Stavljenci, kateri želé ugodnost po §§ 31 do 34 vojnega zakona in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo, ako bi se jim odbila prošnja za kakó preje omenjenih ugodnostij, oglašiti se za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega zakona izviraioče mu dolžnosti, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas ali vojni zakon.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

due 28. januarja 1883.

Zupan: **GRASELLI.**

Naznanilo obrta.

Usojam si svojim p. n naročnikom zahvaliti se uljudno za mnogoletno zaupanje, katero so skazovali mojemu očetu, in hkratu naznanjam, da sem samostojno prevzel

kamnoseški obrt

v lastni hiši v Parnih ulicah št. 9 v Ljubljani in ga bodem nadaljeval.

Ob enem priporočam se za izvršitev vseh

umetnih in stavbenih kamnoseških del,

katera bodem najsolidnejše in najboljše oskrbel.

Imam pa tudi vedno bogato zalogo že narejenih, iz različnih in naj-
lepših marmornih vrst po najnovejših arhitektoničnih načrtih izdelanih

grobnih spomenikov

po najnižjih cenah.

Z velespoštovanjem

Vincenc Čamernik.

97 3—1

Čista kri

zdravje!

Grinte, izpuščaje, hraste, občna trudnost, labost izginejo pri zdravi krvi! Mi jamčimo za radikalen vspeh pri rabi naše metode.

Pri vprašanjih naj se priloži marka za odgovor. 63 6-2

„Office Sanitas“, Paris
30 Faubourg, Montmartre.

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

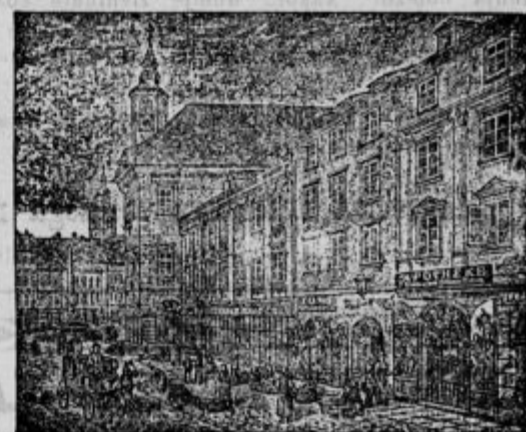
Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in priporočani prsi sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo!

Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj se torej vselej izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamenka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 473 20—8 83 6-5

Osrednja razpošiljalnica za provinčije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubaldu pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prodam, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger v Novem mestu: A. pl. Sladovier; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbiču: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfbergu: J. Huth.

Za bolne in zdrave

je najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s spricali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj, Hundsthurmerstrasse 113; dr. Oton pl. Trnkóczy, III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Graecu (Stajarsko) Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupolih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (37)

Matevž Lipar,

tovarnar cementa
v Šmarci pri Kamniku,

javljam prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem izročil

zalogo cementa

kateri je priznan kot izvrsten, gospodu

M. Mateku,

trgovcu v Kamniku, p. d. „pri Kodelen“.

Vsa njemu došla naročla izvršil bo de natančno in točno po tovarniški ceni.

Priporočam torej zalagatelja in svoj izdelek v blagohotno uvažanje. 92 3—1

Dunajska borza.

Dné 4. februvarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98	gld.	60	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	35		
Zlata renta 4%, davka prosta	117	15		
Papirna renta 5%, davka prosta	101	95		
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1012			
Kreditne akcije, 180 gld.	322	75		
London, 10 funtov strl.	120	90		
Napoleonkor (20 fr.)	9	61		
Cesaraki cekini	5	68		
Nemških mark 100	59	20		

Dné 3. februvarija.

Ogerska zlata renta 4%	114	gld.	45	kr.
Ogerska papirna renta 5%	101	80		
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147			
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147	75		
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194			
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97	50		
Zastavna pisma	101	50		
Kreditne srečke, 100 gld.	193	75		
St. Genois srečke, 40 gld.				

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23	gld.	—	kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	19			
Rudolfove srečke, 10 gld.	25			
Salmove srečke, 40 gld.	68			
Windischgrazove srečke, 20 gld.	74			
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152			
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2880			
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	93			
Papirni rubelj	1		24	
Laških lir 100				

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odličnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2-60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.